

ПОЛТАВСЬКА
ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА (М. КИЇВ)
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. ОДЕСА)
УНІВЕРСИТЕТ «ОПТИМА» (М. КИЇВ)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Стан та перспективи розвитку
рекреаційно-туристичного комплексу
України: природний, соціальний,
економічний та інноваційний аспекти**

13 травня 2026 року

Полтава

УДК [338.48+379.8](082)
С 77

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 9 від 27.04.2026 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Людмила Василівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту, системного аналізу та міжнародних відносин Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;
- **Єгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря Олексій Петрович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Каролоп Олена Олександрівна**, к. пед. н., доцент, завідувачки кафедри готельно-ресторанної справи Університет «ОПТИМА» (м. Київ);
- **Логвин Михайло Михайлович**, к. геогр. н., доцент, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;
- **Олійник Валентина Дем'янівна**, к. геогр. н., доцент, доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Міжнародного гуманітарного університету;
- **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Федорченко Лілія Вікторівна**, заступник директора Департаменту - начальник управління розвитку туризму, музейної справи та охорони культурної спадщини Департаменту культури і туризму Полтавської ОВА;
- **Шуканова Анжела Анатоліївна**, к. пед. н., доцент, завідувач кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 13 травня 2026 року). Полтава : ПДАУ, 2026. 229 с.

У збірнику надруковані матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №429 від 27 березня 2026 року

© Колектив авторів, 2026 рік
© Полтавський державний аграрний університет

*Безкровний Олександр Валентинович,
к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
економічних досліджень і туризму;
Єгорова Олена Володимирівна,
к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет*

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАМПУСУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В умовах довготривалої російсько-української війни рекреація (лат. *recreatio* – відновлення) є базовою потребою кожного українця. Пасивний відпочинок та усамітнення є важливими, але не єдиними формами рекреаційної діяльності. Для фізичного та емоційного відновлення сучасна людина потребує також інтелектуального натхнення, соціальної взаємодії та відчуття життєвої енергії. Полтавський державний аграрний університет (ПДАУ) здатний задовольнити ці потреби – від споглядального емоційного розвантаження до активної соціальної взаємодії та інтелектуального пізнання.

Університет є не лише освітньо-науковим закладом із понад столітньою історією, але й регіональним культурно-просвітницьким осередком. Територія – це динамічний багатофункціональний простір, де проводяться різноманітні культурні, пізнавально-просвітницькі, спортивні події як локального університетського, так і місцевого й національного рівнів [3].

ПДАУ має необхідні людські, інфраструктурні, природні ресурси для рекреаційної діяльності. Інфраструктура кампусу включає, зокрема, культурно-мистецький корпус, бібліотеку, п'ять музеїв (у тому числі Народний музей історії ПДАУ), спортивний комплекс, облаштовані місця для відпочинку, пункти харчування. Одним із ключових рекреаційних ресурсів є парк площею 4,5 га з місцевими та екзотичними рослинами, серед яких 50-річна магнолія, водойма з

водоплавними птахами, а також віварій зі свійськими тваринами. Ці елементи формують екопростір, який сприяє емоційному відновленню відвідувачів.

ПДАУ розташований у центральній частині Полтави, має відмінну транспортну доступність і органічно інтегрований у міську екосистему. Кампус функціонує як безпечний простір, доступний для відвідувачів більшу частину доби, який полтавці та гості міста використовують для різних форматів дозвілля – від прогулянок до участі у масових заходах.

Університет має багаторічний досвід організації рекреаційних заходів: постійно проводяться профорієнтаційні екскурсії для молоді, ознайомчі тури для гостей університету, заходи для внутрішньо переміщених осіб. З початком повномасштабного російського вторгнення ПДАУ став осередком емоційної підтримки постраждалим від війни. Університет, зокрема психологічна служба, проводить заходи з розвитку ментальної стійкості, спрямовані на соціальну реінтеграцію та психоемоційне відновлення не лише студентів і працівників, але й усіх постраждалих від російсько-української війни [2].

Пропонуємо впровадити на базі кампусу для всіх бажаючих рекреаційні заходи «Дні дозвілля в ПДАУ». Учасниками можуть бути як студенти та працівники ПДАУ, так і інші цільові аудиторії: школярі, люди поважного віку, сім'ї з дітьми, ветерани російсько-української війни, члени їхніх родин, родини загиблих військових, внутрішньо переміщені особи тощо. Особливістю заходів є гнучкість сценаріїв та маршрутів відпочинку, відвідувачі зможуть самостійно формувати програму перебування із запропонованих опцій. Модель передбачає відвідування однієї із запропонованих тематичних екскурсій кампусом та подальше дозвілля відповідно до власних інтересів: участь у культурно-мистецьких (ярмарки, концерти тощо) чи науково-практичних подіях (конференції, майстер-класи і т. п.), відвідування музеїв, участь у змаганнях, прогулянки парковими зонами тощо.

У межах пілотного проекту пропонуються три базові екскурсійні маршрути – історичний, природничий та науково-популярний.

Історичний екскурсійний маршрут присвячений понад 100-річній історії

закладу і дає можливість простежити на її прикладі розвиток Полтавщини від кінця XIX століття до сьогодення. Екскурсія висвітлює шлях університету від створення у 1920 році сільськогосподарського факультету Полтавської Вищої робітничої школи до сьогодення, включаючи важкі періоди 1930-х років, Другої світової війни та повоєнного відновлення. Екскурсанти відвідують навчальний корпус № 1 – приміщення колишньої Полтавської духовної семінарії, збудоване 1877 року. У 1862–1906 роках тут зберігалось Пересопницьке Євангеліє – пам'ятка староукраїнської мови та мистецтва XVI століття. В 1895–1901 роках у семінарії навчався майбутній голова Директорії УНР Симон Петлюра. Завершується маршрут у Народному музеї історії університету [1].

Природничий маршрут передбачає впровадження концепції «навчання через розвагу». У будь-яку пору року відвідувачі зможуть ознайомитися із рослинами паркової зони ПДАУ та теплицею. Окремою зупинкою є віварій зі свійськими тваринами, де відвідувачі зможуть дізнатися про особливості їх утримання. Екскурсанти можуть також ознайомитися з експонатами анатомічного музею, де наочно побачать анатомію свійських тварин. Маршрут закінчується біля водойми, де можна помилуватися лебедями та качками, спостерігати за їх поведінкою. Залежно від сезону екскурсія може доповнюватися елементами агротуризму: навесні й восени – участю у висаджуванні рослин та догляді за ними, влітку – збиранням гербарію, ознайомленням із лікарськими рослинами, а також участю в майстер-класах із садівництва та городництва.

Науково-популярний екскурсійний маршрут знайомить із навчально-науковою інфраструктурою ПДАУ, сучасними технологіями в аграрній сфері. Екскурсанти відвідують наукові лабораторії та центри університету, які проводять дослідження у різних галузях. Один із можливих варіантів маршруту реалізується за напрямом «Харчові технології» і включає відвідування лабораторій селекції рослин, R&D центр технологій птахівництва, ознайомлення з технологіями виробництва молочних продуктів. Окремою локацією є навчально-виробнича лабораторія веганських ресторанних технологій,

рослинного харчування. Формат екскурсії поєднує пізнавальний, практичний і профорієнтаційний компоненти, дозволяючи відвідувачам побачити повний цикл – від наукових досліджень до їх застосування у сфері харчування та агробізнесу. Альтернативні маршрути можуть фокусуватися на технічному напрямку (з відвідуванням лабораторії інтелектуальних безпілотних систем, Центру впровадження Індустрії 4.0, лабораторії енергозбереження та відновлюваних джерел енергії тощо) або фінансово-економічний (з долученням до роботи «Фінансового клубу», стартап-школи «ПроБізнес», а також відвідуванням лабораторії інтелектуальних систем, комп'ютерних мереж та Інтернету речей).

Таким чином, кампус Полтавського державного аграрного університету є відкритим багатофункціональним середовищем. У ньому поєднуються історико-культурна спадщина, природні ресурси та сучасна інфраструктура, що створює унікальні передумови для розвитку різних форматів рекреаційної діяльності. Запропонована модель організації рекреаційних заходів дозволяє ефективно використовувати цей потенціал. Системне використання цього потенціалу сприятиме покращенню емоційного стану та інтелектуальному розвитку відвідувачів, підвищенню привабливості бренду ПДАУ та популяризації аграрної науки й освіти.

Список використаних джерел:

1. Колонія і прилеглі до неї території: наук. краєзнав. вид. (Історичні райони Полтави) / [Л. М. Булава, І. М. Петренко, Т. О. Шаравара та ін.]. ; Полтавська обласна організація Національної спілки краєзнавців України ; наук. ред. Л. М. Булава. Полтава: Швидкодрук, 2024. 288 с.
2. Полтавський державний аграрний університет: 105 років звершень: у 3 ч. Ч. 1 / упоряд.: О. А. Галич, Т. О. Шаравара, А. М. Шостя та ін. Полтава: Літопис, 2025. 121 с.
3. Полтавський державний аграрний університет. Офіційний сайт. URL: <https://www.pdau.edu.ua/> (дата звернення: 29.04.2026).

ЗМІСТ

<i>Demenko V. O.</i> GASTRONOMIC TOURISM AS AN IMPORTANT TYPE OF MODERN TOURISM	3
<i>Kulibaba A. V.</i> BUNGEE JUMPING AS A PROSPECTIVE TYPE OF EXTREME TOURISM	7
<i>Барибіна Я. О., Михайловин Р. Г.</i> РОЛЬ КОМУНІКАЦІЇ У СТВОРЕННІ ПРОГРАМ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПРИРОДНОЇ СПАДЩИНИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ (КЕЙС - ОПІШНЯНСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА)	10
<i>Безкровний О. В., Дорошенко А. П., Дорошенко О. О.</i> ЕВОЛЮЦІЯ ТА СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОПОДАТКУВАННІ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ	14
<i>Безкровний О. В., Єгорова О. В.</i> РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАМПУСУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	18
<i>Биліменко А. В., Цвілий С. М.</i> УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ВІЙНИ	22
<i>Білецький О. В., Цвілий С. М.</i> МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ	26
<i>Платонова Д. Ю., Бойко З. В.</i> ІННОВАЦІЇ ТА СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	30
<i>Бородаєвський К. А., Цвілий С. М.</i> МАРКЕТИНГОВА ПРОДУКТОВА ПОЛІТИКА ТУРИСТИЧНОЇ АГЕНЦІЇ	34
<i>Бражник Л. В., Чумак В. Д.</i> РИЗИКИ У ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ	38
<i>Бурмінова М. В., Зоря О. П.</i> ESG-ІНВЕСТУВАННЯ В СІЛЬСЬКИЙ «ЗЕЛЕНИЙ» ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ДОХІДНІСТЬ, РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	42
<i>Гавдей С. В., Депутат М. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	45
<i>Гаркавий І. І.</i> КАРПАТСЬКИЙ РЕГІОН УКРАЇНИ ЯК ОСЕРЕДОК РОЗВИТКУ ГАСТРОТУРИЗМУ: ТРАДИЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	49